

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O NAUČNOISTRAŽIVAČKOJ DJELATNOSTI

Vrijeme trajanja javne rasprave: od 1. novembra 2024. godine do 20. novembra 2024. godine.

Javna rasprava o Nacrtu Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti počela je 1. novembra 2024. godine, objavljivanjem Javnog poziva na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i portalu e-uprave i trajala je dvadeset dana. U toku Javne rasprave organizovan je Okrugli sto, sjednica Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost, kao i sastanak sa predstavnicima naučnih instituta i konsultacije sa predstavnicima Univerziteta Donja Gorica.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: Državna sekretarka u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija, mr Marijeta Barjaktarović Lanzardi i vršiteljka dužnosti generalne direktorice za naučnoistraživačku djelatnost, mr Marica Melović.

Okrugli sto povodom Javne rasprave o Nacrtu Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti održan je 18. novembra 2024. godine sa početkom u 9 časova, u Velikoj sali Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Vršiteljka dužnosti generalne direktorice za naučnoistraživačku djelatnost mr Marica Melović predstavila je proces izrade Nacrta Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti, ističući da se Radna grupa koja je radila na izradi ovog Zakona sastojala od predstavnika svih univerziteta, predstavnika Ministarstva finansija, Fonda za inovacije Crne Gore, Privredne komore Crne Gore, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, Instituta za biologiju mora, NVO sektora, kao i predstavnika iz Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Takođe, na Okruglom stolu predstavljeni su svi segmenti Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti, kao i djelovi koji će biti naknadno unijeti u Predlog Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti u skladu sa pristiglim primjedbama/sugestijama/komentarima.

Okruglom stolu je, osim službenika/ca Direktorata za naučnoistraživačku djelatnost, Direktorata za inovacije i pametnu specijalizaciju i Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i EU fondove Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, prisustvovao i predstavnik naučnoistraživačke ustanove „Center for Finance“, mr Ilija Mugoša.

Na Okruglom stolu nijesu iznijeti dodatni predlozi, primjedbe i sugestije na Nacrt Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.

Nakon Okruglog stola održana je sjednica Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost, gdje su date preporuke za unapređenje teksta u dijelu definicija, nadležnosti Savjeta, uslova za licenciranje naučnoistraživačkih ustanova, te izbora u naučna zvanja i statusa saradnika u istraživanju.

Zbog važnosti definisanja uloge i statusa „saradnika u istraživanju“, te zaprimljenih komentara od strane naučnih instituta, Ministarstvo je pozvalo predstavnike/ce instituta da prisustvuju posebnom

sastanku na temu statusa istraživača/saradnika u istraživanju, koji je održan 20. novembra 2024. godine u prostorijama Ministarstva. Predmetnom sastanku prisustvovao je mr Nikola Zečević sa Instituta za napredne studije – Univerzitet Crne Gore.

Nakon unapređenja zakonskog rješenja i odredbi koje se odnose na saradnike u istraživanju, mr Marica Melović, v.d. generalne direktorice za naučnoistraživačku djelatnost, uputila je elektronskim putem nacrt novog člana na komentare predstavnicima/cama naučnih instituta (22. novembar 2024. godine), ali do naznačenog roka nije pristigao nijedan komentar.

Takođe, 19. novembra 2024. godine obavljene su konsultacije sa predstavnicima Univerziteta Donja Gora, koje je zastupala dr Sandra Tinaj, u dijelu koji se odnosi na definiciju centara izvrsnosti i njihov status, pa je zaključeno da treba biti riječ o statusu koji Ministarstvo dodjeljuje na osnovu jasno utvrđenih uslova i procesa međunarodne evaluacije, a da naknadno Ministarstvo treba kroz program iz člana 11 da podržava njihov razvoj. Suština ovakvog rješenja je da centar izvrsnosti ne zavisi isključivo od odobrenog programa centra izvrsnosti od strane Ministarstva, već da on na osnovu jasnih kriterijuma stiče status, a da u dijelu njegovog finansiranja postoji jasno otvorena mogućnost i finansiranja iz međunarodnih izvora, posebno EU programa, te da nije uslovljen isključivo dodjelom sredstava iz nacionalnog budžeta, što je prihvaćeno od strane Ministarstva.

Svjetska banka je dala komentare i preporuke na Nacrt Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti u okviru projekta BEST Public sector in Montenegro (*Building on Effective Sustainable and Transformational Public Sector*), finansiranog od strane Evropske unije.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: Pisane primjedbe, komentari i sugestije u definisanom roku je dostavilo 12 predstavnika i predstavnica naučnoistraživačke zajednice iz 3 naučnoistraživačke ustanove.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

RB	PODNOŠILAC	PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE	OBRAZLOŽENJE	ODGOVOR
1.	Institut za napredne studije Univerzitet Crne Gore - mr Feđa Pavlović mr Nikola Zečević	<p><u>Primjedba/predlog/sugestija I:</u> Član 31 predloženog Nacrta Zakona izmijeniti na način da se uvaži ekvivalencija u statusu, pravima i uslovima zaposlenja saradnika u istraživanju i saradnika u nastavi. Stoga predlažemo da član 31 definiše pravila zapošljavanja saradnika u istraživanju na istovjetan način kako su definisana pravila zapošljavanja saradnika u nastavi u Nacrtu Zakona o visokom obrazovanju.</p> <p>Dakle, Glavu IV predloženog Nacrta Zakona, pod nazivom "ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA", dopuniti članom kojim bi se definisao radni odnos saradnika u istraživanju na način da taj odnos bude ekvivalentan radnom odnosu saradnika u nastavi, onako kako je to predviđeno članovima 95 i 96 predloženog Nacrta Zakona o visokom obrazovanju.</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije I:</u> Postojeća ekvivalencija u statusu, pravima i uslovima zaposlenja saradnika u istraživanju i saradnika u nastavi proističe iz ekvivalencije akademskih i naučnih zvanja, koja je kodifikovana u postojećem zakonodavstvu. Princip uporedivosti zvanja, koji važi za redovne profesore i naučne savjetnike, za vanredne profesore i više naučne saradnike, za docente i naučne saradnike, važi – i morao bi da važi – i za saradnike u nastavi i saradnike u istraživanju. Na ovom principu uporedivosti i ekvivalencije počiva institucionalna arhitektura univerziteta kao ustanove koja je ujedno i obrazovna i naučnoistraživačka, i čije su obje funkcije podjednako značajne za njenu društvenu ulogu.</p> <p>Predložene odredbe Nacrta Zakona su diskriminišuće i grubo narušavaju princip jednakosti i ravnopravnosti saradnika u istraživanju i saradnika u nastavi, svodeći saradnike u istraživanju na status spoljnih saradnika tj. saradnika na projektima, dodatno stvarajući pravnu nesigurnost u pogledu njihovih radnih prava, čime se u budućnosti otvara prostor za dalju primjenu dvostrukih standarda, kao i za eventualno narušavanje principa ekvivalencije između akademskih i naučnih zvanja.</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu I:</u> Ponudeno zakonsko rješenje nije na adekvatan način protumačeno od strane podnosioca primjedbe, zbog čega su obavljene naknadne konsultacije 20. novembra 2024. godine.</p> <p>Saradnici u istraživanju u skladu sa ovim Zakonom definišu se kao lica koja se biraju na osnovu javnog konkursa, u skladu sa statutom organizacije, radi angažovanja na naučnoistraživačkom programu ili projektu. Što je saglasno uslovima za saradnika u nastavi utvrđenog u Nacrtu Zakona o visokom obrazovanju član 95.</p> <p>U dijelu naučnoistraživačkog projekta, ovakvo rješenje omogućava mladim istraživačima/u ranoj fazi karijere da na ovaj način iskoriste mogućnost zapošljavanja po osnovu ugovora o radu u okviru naučnoistraživačkih projekata koji se finansiraju iz budžeta i/ili međunarodnih izvora, ali i omogućeno je da isti budu zapošljeni po osnovu ugovora o radu za obavljanje istraživanja za koje je licencirana naučnoistraživačka organizacija dobila licencu. Razumjeli smo da je postojalo nerazumijevanje pojma „naučnoistraživački program“. Ovaj program podrazumijeva program koji organizacija podnosi kao uslov za licenciranje, te je isti predviđen na period od pet godina, nakon čega ustanova može da se relicencira. U suštini ovaj program sadrži sve ono što je naučnoistraživačka djelatnost organizacije i gdje istraživač može biti zapošljen. S tim u</p>

				<p>vezi, u članu 31, stav 3 navodi se: Saradnici u istraživanju zaključuju ugovor o radu na određeno vrijeme sa naučnom organizacijom, a najduže do pet godina.</p> <p>Takođe, kako bi se jasno diferencirala razlika u njihovom iskustvu, novim rješenjem uvedene su različite kategorije statusa, odnosno dodjeljuje im se različiti status:</p> <ul style="list-style-type: none"> - student postdiplomskih master studija koji je završio dodiplomske ili postdiplomske specijalističke studije, čime stiče status – mlađi saradnik u istraživanju; - lice koje je steklo zvanje master do upisa na doktorske studije, čime stiče status – saradnik u istraživanju; - student doktorskih studija, čime stiče status – viši saradnik u istraživanju; ili - lice koje je steklo naučno zvanje doktor nauka ili doktor umjetnosti na fakultetu i akademiji za likovnu, primijenjenu, muzičku i dramsku umjetnost, odnosno master umjetnosti za oblasti za koje se ne organizuju doktorske studije, čime stiče status – saradnik u istraživanju – postdoktorand. <p>Bliži uslovi, način i postupak saradnika u istraživanju utvrđuju se statutom organizacije.</p> <p>Saradnici u istraživanju zaključuju ugovor o radu na određeno vrijeme sa naučnoistraživačkom organizacijom, a najduže do pet godina.</p>
--	--	--	--	--

		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 2:</u> Član 28 predloženog Nacrta Zakona, u stavu I, dopuniti dijelom koji se odnosi na istraživačka zvanja, tako da glasi: "Naučnoistraživačku djelatnost obavljaju lica sa naučnim zvanjem i lica sa istraživačkim zvanjem, u skladu sa ovim zakonom, kao i lica izabrana u akademska zvanja i saradnici u nastavi u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje." Glavu IV predloženog Nacrta Zakona, pod nazivom "ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA", dopuniti članom kojim bi se definisala istraživačka zvanja – istraživač i viši istraživač – kao i uslovi za izbor u ta zvanja, a sadržaj Glave IV i ostatka teksta predloženog Nacrta Zakona dopuniti tj. promijeniti tako da sadrži odredbe koje bi se odnosile na istraživačka zvanja.</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:</u> Glava IV predloženog Nacrta Zakona nosi naziv "ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA", čime dati Nacrt jasno prepoznaje podjelu na naučna i istraživačka zvanja, koja postoji u praksi i koja je kodifikovana u važećem zakonodavstvu. Međutim, ni pomenuta Glava IV ni ostatak teksta predloženog Nacrta ne sadrže nikakve odredbe koje se odnose na istraživačka zvanja, što za posledicu ima suštinsko ukidanje ove kategorije. Bilo da se radi o svjesnoj namjeri autora predloženog Nacrta ili naprosto o previdu, smatramo da ne postoji nikakvo opravdanje da se postojeća kategorija istraživačkih zvanja, koja uključuje zvanja istraživač i viši istraživač, ignoriše u tekstu predloženog Nacrta – pogotovo u onom njegovom dijelu (Glava IV) koji svojim nazivom (ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA) tu kategoriju uvodi i na nju eksplicitno referiše. Podsjećamo – svrha postojeće diferencijacije između istraživača i viših istraživača je da uvaži razlike u iskustvu i stepenu naučnih kompetencija unutar ove grupacije, te da motiviše produktivnost saradnika u istraživanju u ranoj fazi njihove naučnoistraživačke karijere. Kao takva, istraživačka zvanja dio su institucionalnog uređenja u skladu sa kojim godinama funkcionišu sva tri naučna instituta u sklopu Univerziteta Crne Gore. Kao zaposleni sa iskustvom rada na jednoj od ove tri ustanove, Institutu za napredne studije, ne vidimo nikakvu potrebu da se u ovom segmentu postojeće uređenje mijenja. Takođe, imajući u vidu minoran broj osoblja u istraživačkom zvanju na koje bi se predložene izmjene odnosile – njih je u ovom trenutku svega dvanaest, od preko 1.100 zaposlenih na Univerzitetu Crne Gore – ne vidimo nikakav iole kredibilan fiskalni argument kojim bi se opravdale predložene izmjene. Stoga se snažno protivimo ničim izazvanom i neopravdanom</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 2:</u> Predlog se prihvata kroz unaprijeđenu verziju člana 31 u Nacrt Zakona, kao u odgovoru na primjedbu 1, gdje se sada uvažavajući definišu status mlađeg saradnika u istraživanju, saradnika u istraživanju, višeg saradnika u istraživanju, kao i saradnika u istraživanju-postdoktoranda, a u skladu sa diferencijacijom između istraživača u pogledu iskustva i stepena naučnih kompetencija. Takođe, bliži uslovi, način i postupak izbora saradnika utvrđuju se statutom organizacije.</p>
--	--	---	--	---

			pokušaju naprasnog restrukturiranja principa po kojima naše ustanove rade i u svojim oblastima ostvaruju rezultate.	
2.	<p>Istorijski institut Crne Gore</p> <p>mr Filip Vučetić mr Ivan Radulović mr Ljubomir Popović mr Aleksandar Čuković</p> <p>Podrška od strane naučnog sektora sa zvanjima u Istorijskom institutu Univerziteta Crne Gore dr Radenko Šćekić dr Žarko Leković dr Darko Bakić dr Jelisaveta Blagojević</p>	<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 1:</u></p> <p>Član 31 predloženog Nacrta Zakona izmijeniti na način da se uvaži ekvivalencija u statusu, pravima i uslovima zaposlenja saradnika u istraživanju i saradnika u nastavi. Stoga predlažemo da član 31 definiše pravila zapošljavanja saradnika u istraživanju na istovjetan način kako su definisana pravila zapošljavanja saradnika u nastavi u Nacrtu Zakona o visokom obrazovanju.</p> <p>Dakle, Glavu IV predloženog Nacrta Zakona, pod nazivom "ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA", dopuniti članom kojim bi se definisao radni odnos saradnika u istraživanju na način da taj odnos bude ekvivalentan radnom odnosu saradnika u nastavi, onako kako je to predviđeno članovima 95 i 96 predloženog Nacrta Zakona o visokom obrazovanju.</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 2:</u></p> <p>Član 28 predloženog Nacrta Zakona, u stavu I, dopuniti dijelom koji se odnosi na istraživačka zvanja, tako da glasi: "Naučnoistraživačku djelatnost obavljaju lica sa naučnim zvanjem i lica sa istraživačkim zvanjem, u skladu sa ovim zakonom, kao i lica izabrana u akademska zvanja i saradnici u nastavi u</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:</u></p> <p>Postojeća ekvivalencija u statusu, pravima i uslovima zaposlenja saradnika u istraživanju i saradnika u nastavi proističe iz ekvivalencije akademskih i naučnih zvanja, koja je kodifikovana u postojećem zakonodavstvu. Princip uporedivosti zvanja, koji važi za redovne profesore i naučne savjetnike, za vanredne profesore i više naučne saradnike, za docente i naučne saradnike, važi — i morao bi da važi — i za saradnike u nastavi i saradnike u istraživanju. Na ovom principu uporedivosti i ekvivalencije počiva institucionalna arhitektura univerziteta kao ustanove koja je ujedno i obrazovna i naučnoistraživačka, i čije su obje funkcije podjednako značajne za njenu društvenu ulogu.</p> <p>Predložene odredbe Nacrta Zakona su diskriminišuće i grubo narušavaju princip jednakosti i ravnopravnosti saradnika u istraživanju i saradnika u nastavi, svodeći saradnike u istraživanju na status spoljnih saradnika tj. saradnika na projektima, dodatno stvarajući pravnu nesigurnost u pogledu njihovih radnih prava, čime se u budućnosti otvara prostor za dalju primjenu dvostrukih standarda, kao i za eventualno narušavanje principa ekvivalencije između akademskih i naučnih zvanja.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:</u></p> <p>Glava IV predloženog Nacrta Zakona nosi naziv "ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA", čime dati Nacrt jasno prepoznaje podjelu na naučna i istraživačka zvanja, koja postoji u praksi i koja je kodifikovana u važećem zakonodavstvu. Međutim, ni pomenuta Glava IV ni ostatak teksta predloženog Nacrta ne sadrže nikakve odredbe koje se odnose na</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 1:</u></p> <p>Odgovor je dat u odgovoru na primjedbu 1 Instituta za napredne studije.</p> <p>S obzirom da saradnici u istraživanju i saradnici u nastavi ne obavljaju istu vrstu djelatnosti, nije potrebno vršiti ekvivalenciju između ovih kategorija. Nivo obrazovanja koji moraju ispuniti je uporediv, kao i prava iz radnog odnosa, što je ključno.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 2:</u></p> <p>Odgovor dat kroz primjedbu 2 Instituta za napredne studije.</p>

		<p>skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje.” Glavu IV predloženog Nacrta Zakona, pod nazivom “ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA” dopuniti članom kojim bi se definisala istraživačka zvanja — istraživač i viši istraživač — kao i uslovi za izbor u ta zvanja, a sadržaj Glave IV i ostatka teksta predloženog Nacrta Zakona dopuniti tj. promijeniti tako da sadrži odredbe koje bi se odnosile na istraživačka zvanja.</p>	<p>istraživačka zvanja, što za posljedicu ima suštinsko ukidanje ove kategorije. Bilo da se radi o svjesnoj namjeri autora predloženog Nacrta ili naprosto o previdu, smatramo da ne postoji nikakvo opravdanje da se postojeća kategorija istraživačkih zvanja, koja uključuje zvanja istraživač i viši istraživač, ignoriše u tekstu predloženog Nacrta — pogotovo u onom njegovom dijelu (Glava IV) koji svojim nazivom (ISTRAŽIVAČKA I NAUČNA ZVANJA) tu kategoriju uvodi i na nju eksplicitno referiše. Podsjećamo — svrha postojeće diferencijacije između istraživača i viših istraživača je da uvaži razlike u iskustvu i stepenu naučnih kompetencija unutar ove grupacije, te da motiviše produktivnost saradnika u istraživanju u ranoj fazi njihove naučnoistraživačke karijere. Kao takva, istraživačka zvanja dio su institucionalnog uređenja u skladu sa kojim decenijama funkcionišu sva tri naučna instituta u sklopu Univerziteta Crne Gore. Kao zaposleni sa iskustvom rada na jednoj od ove tri ustanove, Istorijskom institutu Crne Gore, ne vidimo nikakvu potrebu da se u ovom segmentu postojeće uređenje mijenja. Takode, imajući u vidu minoran broj osoblja u istraživačkom zvanju na koje bi se predložene izmjene odnosile — njih je u ovom trenutku svega dvanaest, od preko 1.100 zaposlenih na Univerzitetu Crne Gore — ne vidimo nikakav iole kredibilan fiskalni argument kojim bi se opravdale predložene izmjene. Stoga se snažno protivimo ničim izazvanom i neopravdanom pokušaju naprasnog restrukturiranja principa po kojima naše ustanove rade i u svojim oblastima ostvaruju rezultate.</p>	
3.	<p>Institut za napredne studije Univerzitet Crne Gore</p> <p>dr Bojan Baća</p>	<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 1:</u> U leksikon zakona, “Značenje izraza” u članu 3, uvesti i definisati pojam “postdoktoranta”, odnosno “postdoktoranda”. Takođe, treba ga uvesti i u sam tekst zakona posebno kada se radi</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:</u> U današnje vrijeme gotovo da svaki ozbiljniji univerzitet u inostranstvu traži od dvije do četiri godine postdokorskog iskustva kao jedan od uslova za izbor u zvanje. Strategija naučnoistraživačke djelatnosti</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 1:</u> Primjedba se prihvata u blago terminološki izmijenioj formi.</p> <p>U aktuelnom članu 31 nacrta Zakona prepoznaje se saradnik u istraživanju-postdoktorand, koji podrazumijeva lica koja su</p>

		o definisanju istraživačkih zvanja, gdje istraživačko zvanje za osobu sa akademskim nazivom doktora nauka može biti "istraživač-postdoktorant".	2024–2028 prepoznala je "postdoktorante", pa se u njoj govori o dodjeljivanju "stipendija za postdoktorska istraživanja" i o razvoju "programa za postdoktorske studije". U tom smislu, u članu nacrtu zakona koji reguliše istraživačka zvanja, odnosno pozicije saradnika u istraživanju, treba dodati i formulaciju tipa: "U zvanje istraživača-postdoktoranta može biti izabrano lice koje ima akademski naziv doktora nauka i objavljene naučne radove." Ovo bi značajno olakšalo poziciju univerziteta da raspisuje (vremenski ograničene) postdoktorske pozicije, posebno u cilju privlačenja stranih (mladih) istraživača sa diplomom doktora nauka.	angažovana na naučnoistraživačkom programu ili projektu, a koja su stekla naučno zvanje doktor nauka ili doktor umjetnosti na fakultetu i akademiji za likovnu, primijenjenu, muzičku i dramsku umjetnost, odnosno master umjetnosti za oblasti za koje se ne organizuju doktorske studije.
4.	Građevinski fakultet Univerzitet Crne Gore prof. dr Biljana Šćepanović	<u>Primjedba/predlog/sugestija 1:</u> Član 3, stav 1 Potrebno je proširiti formulaciju "ovom zakonu". Predlog: "ovom zakonu, podzakonskim aktima i pratećim dokumentima" <u>Primjedba/predlog/sugestija 2:</u> Član 3, stav 1, tačka 4 Preformulisati ili, još bolje, brisati.	<u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:</u> Na predloženi, ili sličan, adekvatniji način je potrebno proširiti formulaciju stava 1, s obzirom da se neki od izraza definisanih u članu 3 uopšte ne pojavljuju u ovom zakonu, ali ih je bitno (negdje) definisati, budući da će figurisati u pravilnicima, programima itd. <u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:</u> Ovakvom definicijom uopšte nisu obuhvaćeni „svježi“ doktori nauka, a u brojnim EU i ostalim međunarodnim programima NID status early career stage imaju istraživači upravo u periodu 4-8 godina nakon sticanja doktorata. Ova definicija ne obuhvata ni one koji još uvijek nisu upisali doktorske studije (a mogu se baviti NI radom, kao što je navedeno u članovima 28 i 31). Konačno, u realnim uslovima u Crnoj Gori, gdje je izuzetno mali broj full-time doktoranada, koji se bave isključivo naukom i nemaju nikakav drugi radni angažman, tako da rijetko ko doktorske studije završava za 4 godine, nije u redu ovaj status ne priznati i onim doktorandima koji su u petoj ili šestoj/kasnijoj godini studiranja svojih doktorskih studija, što im je i	<u>Odgovor na primjedbu 1:</u> Primjedba se prihvata. <u>Odgovor na primjedbu 2:</u> Primjedba se prihvata i tačka 4 stav 1 član 3 u Nacrt Zakona (istraživač u ranoj fazi karijere) se briše.

		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 3:</u> Član 3, stav 1, tačka 6 Pojmu “interdisciplinarna” treba pridružiti “multidisciplinarna”.</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 4:</u> Član 3, stav 1, tačka 8 Predlog izmjene: “Naučnoistraživački program predstavlja skup naučnoistraživačkih projekata i aktivnosti, koji kreiraju naučnoistraživačke organizacije, sa jasno definisanim ciljem i prioritetima, u određenom vremenskom okviru, a čijim se sprovođenjem realizuje strategija naučnoistraživačke djelatnosti određene naučnoistraživačke organizacije.”</p>	<p>omogućeno i uvaženo drugim zakonima i podzakonskim aktima. Osim toga, ovakva definicija je, na neki način, kontradiktorna sa članom 34, kojim je predviđa nagradu za (mlade) naučnike do 30 godina života.</p> <p>Uz puno razumijevanje nastojanja predlagača zakona da na neki način definiše pojam „mladog istraživača“, ipak smatram da to ne treba ograničiti na jedinstvenu definiciju u zakonu, već da svaki program za podsticanje NID treba da definiše ovaj pojam namjenski, kako je to najadekvatnije za potrebe/svrhu/suštinu tog programa. Neki programi će biti namijenjeni baš doktorandima, neki postdoktorandima itd, te se tome mora prilagoditi i ova kvalifikacija kandidata. Stoga smatram da ovu definiciju treba ukloniti iz zakona.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:</u> Savremeni trendovi NID podrazumijevaju i inter- i multidisciplinarnost. Pojmovi su slični, ali ne identični, te oba treba uvažiti.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:</u> Postojeća definicija je veoma kruta i izazvaće niz problema u praktičnoj primjeni, što može rezultirati suprotnošću od onog što je zamišljeno – formalnim NI programima, koji će biti višestruko modifikovani tokom perioda za koji su kreirani – čime se sasvim gubi smisao kreiranja tih programa. Naime, postojeća definicija NI programa odgovara prethodno datoj definiciji NI projekta (tačka 7). Međutim, mnogo toga što je moguće isplanirati za NI projekat, tokom njegovog osmišljavanja, odnosno na početku njegove realizacije (koja uglavnom traje do tri godine), nije moguće unaprijed isplanirati za NI program, koji obuhvata „skup naučnoistraživačkih projekata i aktivnosti“ (praktično svu NID te NI organizacije) i to u dužem vremenskom periodu (vjerovatno pet godina). NI</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 3:</u> Primjedba se prihvata.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 4:</u> Djelimično se prihvata primjedba.</p> <p>Nova definicija naučnoistraživačkog programa glasi: „Naučnoistraživački program predstavlja skup naučnoistraživačkih projekata i aktivnosti, koji kreiraju naučnoistraživačke organizacije, sa jasno definisanim ciljem i prioritetima, u određenom vremenskom okviru, te okvirnim planom organizacije rada, potrebnih resursa i očekivanih rezultata, a čijim se sprovođenjem realizuje strategija naučnoistraživačke djelatnosti određene naučnoistraživačke organizacije.“</p>
--	--	--	--	---

		<p>organizacija može i treba da ima viziju svoje NID, odnosno aktivnosti i projekata, ali realističnost i realizacija te vizije zavisi od brojnih uticajnih faktora izvan te organizacije, npr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoće li organizacija uspjeti da obezbijedi finansijska sredstva za zamišljene projekte – iz nacionalnog budžeta (koliko će biti novca za nauku u budžetu CG u predstojećih pet godina; kada i koji pozivi/konkursi će biti otvoreni; koliko će prijave te organizacije biti uspješne, odnosno kako će biti rangirane u odnosu na ostale prijave...) ili iz međunarodnih fondova (koliko će prijave te organizacije biti uspješne, odnosno kako će biti rangirane u odnosu na ostale prijave – ne zavisi samo od kvaliteta prijave te organizacije, već i od kvaliteta svih ostalih prijava na neki poziv)? - Na ustanovama visokog obrazovanja je veliki procenat NID vezan za doktorska istraživanja. Ne možemo znati unaprijed kakvo će biti interesovanje za upis na doktorske studije, tokom narednih pet godina i za koje (pod)oblasti/teme će biti zainteresovani budući doktorandi. - U nekim naučnim oblastima atraktivnost istraživačkih tema se mijenja veoma brzo i nije realno planirati ih unaprijed čak pet godina. Osim toga, veoma često se tokom realizacije jednog NI projekta otvore neka pitanja i stvore ideje za novi projekat, koji uopšte nije bio na vidiku na početku inicijalnog projekta. Nauka i NID su vrlo žive i fluidne, te ih je, sa nekih aspekata, teško precizno planirati, odnosno programirati unaprijed. <p>U ovakvim okolnostima, vrlo je teško sačiniti NI program po postojećoj definiciji, a da već u startu nije izvjesno da će on pretpreći niz izmjena (nešto će otpasti, a nešto novo će iskrsnuti...), jer je zasnovan na nizu pretpostavki, što onda dovodi u pitanje njegov smisao. Treba da imamo na umu da većini NI organizacija u našoj državi (to su u CG uglavnom</p>	
--	--	--	--

		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 5:</u> Član 3, stav 1, tačka 11; Predlog: koristiti izraz "odobranje programa centra izvrsnosti" umjesto "dodjeljivanje programa centra izvrsnosti".</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 6:</u> Član 6 Predlog: "Istraživanja mogu biti osnovna (fundamentalna) i primijenjena.</p>	<p>ustanove VO) NID nije primarna i/ili jedina djelatnost, niti imaju unaprijed planirane/obezbijeden budžete za NID, što su osnovni preduoslovi za izradu ovako zamišljenih NI programa. U suštini, NI program treba da bude nešto između NI projekta (od kojeg je znatno obimniji i kompleksniji) i strategije NID, te ga tako treba i definisati - da nema "krutu" strukturu projekta, a da bude "konkretniji" od strategije.</p> <p>Stoga je predložena nova definicija NI programa.</p> <p>U vezi sa ovom tematikom/primjedbom je i Primjedba/predlog/sugestija 11 - sa postojećom definicijom NI programa, Komisiji će biti gotovo nemoguće da efikasno vrši monitoring nad njegovom realizacijom i izvještava Ministarstvo, kako je propisano u članu 24, stav 2, tačka 3. To će se, u velikom broju slučajeva, svesti ili na formalnost bez stvarno željenog smisla ili na kontinuirane izmjene NI programa, njihove ocjene i odobravanja od strane Ministarstva, što stvara ne baš potreban, a komplikovan posao i samoj NI organizaciji i Komisiji i Ministarstvu. Umjesto da se bavimo naukom, svi ćemo se zarobiti u bespotrebnu administraciju.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:</u> Predložena formulacija je preciznija više u duhu našeg jezika, a pomaže da se izbjegne ponavljanje riječi „dodjeljivanje“ koja je upotrijebljena i za program i za status centra izvrsnosti, što postojeće formulacije u navedenim članovima čini rogovatnim i konfuznim.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:</u> Predložena je nova formulacija, sa pojednostavljenom klasifikacijom na samo dvije vrste istraživanja (osnovna/fundamentalna i primijenjena), umjesto postojeće tri</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 5:</u> Član koji se odnosi na centre izvrsnosti je preformulisan, pa nije odobravanje programa centra izvrsnosti fokus, već dodjela statusa centra izvrsnosti.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 6:</u> Primjedba se prihvata.</p>
--	--	---	---	--

		<p>Osnovno (fundamentalno) istraživanje predstavlja teorijski ili eksperimentalni istraživački rad, koji se obavlja prvenstveno radi sticanja novih znanja o osnovama pojava i činjenica, bez konkretne tržišne upotrebe.</p> <p>Primijenjeno istraživanje predstavlja istraživanje preduzeto u cilju sticanja novih znanja, usmjereno ka konkretnom praktičnom cilju, svrsi ili namjeni, kao što su razvoj novih ili unapređenje postojećih materijala, tehnologija i proizvoda, odnosno uvođenje novih ili poboljšanje postojećih postupaka, sistema i usluga.”</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 7:</u> Član 7 Predlog: “Naučnoistraživačka djelatnost realizuje se u sljedećim oblastima nauka: prirodno-matematičke, tehničko-tehnološke, medicinske, poljoprivredne, društvene i humanističke nauke.”</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 8:</u> Član 18 U nadležnosti Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost, kao novu stavku (između stavki 4 i 5), treba uvrstiti i sledeće: “propisuje uslove i kriterijume za izbor u akademska i naučna zvanja, u</p>	<p>(osnovna/fundamentalna, primijenjena i razvojna), što je u skladu sa međunarodnom regulativom i ustaljenom praksom, a doprinijeće eliminisanju postojećih nedoumica u pogledu (ne)jasne razlike između primijenjenih i razvojnih istraživanja.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:</u> Dopuna stava 1 je predložena kako bi formulacija bila potpunija i u skladu sa ostalim pravnostrateškim dokumentima, kao što su Strategija NID 2024-2028 i Zakon o VO. Definicija naučnih oblasti mora biti ista u oba zakona, a Nacrt zakona o VO, koji je na javnoj raspravi u isto vrijeme kad i Nacrt zakona o NID, navodi naučne oblasti onako kako je ovdje predloženo. Brisanje stava 2 je predloženo iz dva razloga: - Naslov ovog člana se odnosi na oblasti nauka, a ne na tipove istraživanja. - Interdisciplinarna (i multidisciplinarna) istraživanja su već definisana u članu 1, identičnom rečenicom. Nema potrebe isto to ponavljati u ovom članu.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:</u> Isti predlog je dat u sklopu primjedbi, predloga i sugestija na Nacrt zakona o visokom obrazovanju, koji je na javnoj raspravi istovremeno kad i Nacrt zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti. Budući da je i postojećim Zakonom o VO i Nacrtom novog zakona o VO predviđeno da ove uslove i</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 7:</u> Primjedba se prihvata.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 8:</u> Primjedba se prihvata.</p>
--	--	--	---	---

		<p>saradnji sa Savjetom za visoko obrazovanje”.</p>	<p>kriterijume propisuje Savjet za visoko obrazovanje, predložena je dopuna te tačke, kako bi se i Savjet za naučnoistraživačku djelatnost uključio u ovu aktivnost, odnosno kako bi je realizovala dva Savjeta zajedno. Naime, Savjet za naučnoistraživačku djelatnost se mora uključiti u propisivanje uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja, koji su ujedno i uslovi i kriterijumi za izbor u naučna zvanja, te to jasno treba istaći u njihovom nazivu.</p> <p>Već pet godina u Crnoj Gori imamo paradoksalnu situaciju: uslove i kriterijume za izbor u zvanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - i akademska i naučna - propisuje Savjet za VO, a nigdje nema Savjeta za NID, pri čemu se svi izbori vrše prevashodno na osnovu rezultata NID!?!?!? <p>Savjet za VO ima (samo) 7 članova, u njemu nisu zastupljeni predstavnici svih oblasti nauka (od šest oblasti nauka, samo tri ili četiri imaju svoje predstavnike u Savjetu VO), a tu si i predstavnici privrede i studenata (čije učešće u definisanju ovih kriterijuma i uslova nije neophodno). Sa ovakvim sastavom (po postojećem Zakonu o VO, kao i razmatranom Nacrtu zakona o VO), sam Savjet za VO nikako ne može biti kompetentan da odlučuje o kriterijumima i uslovima za izbore u akademska i naučna zvanja, i to prevashodno po osnovu vrednovanja rezultata NID. Čak ni sa proširenim sastavom (kako je predloženo u sklopu javne rasprave o Nacrtu zakona o VO), Savjet za VO ne treba sam da se bavi ovom tematikom, a da iz nje bude potpuno isključen “matični” Savjet za NID. Tim prije što su naučna zvanja definisana upravo u Zakonu o NID, a ne u Zakonu o VO!</p> <p>Dva Savjeta treba da sjednu zajedno i da utvrde zajedničke uslove i kriterijume za izbore u oba tipa zvanja - akademska i naučna. Zvanja zaista i treba da ostanu uporediva, sa istim uslovima i kriterijumima, koji zaista treba da budu jedinstveni za sve ustanove VO u Crnoj Gori!</p>	
--	--	---	---	--

		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 9:</u> Član 19, stav 2 Predlog: "Savjet za naučnoistraživačku djelatnost treba da ima devet članova. U sastavu Savjeta treba da budu predstavnici naučno-akademske zajednice za šest različitih oblasti nauka, predstavnik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, predstavnik privrede i predstavnik Ministarstva."</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9:</u> Loša iskustva iz ranijeg perioda nas uče da je neke stvari bolje konkretnije precizirati u zakonu, kako ne bi bio ostavljen prostor za proizvoljna tumačenja, sa negativnim posljedicama. Savjet za NID je savjetodavno tijelo Vlade CG, te u njemu ne treba da bude više od jedan predstavnik, i to ne Vlade, već Ministarstva – kao kvalitetna veza između Savjeta i Ministarstva, koja će osigurati dobru međusobnu saradnju i razumijevanje, te omogućiti Savjetu efikasniji rad. Poslovna zajednica je znatno širi pojam od privredne zajednice, te ga treba izbjeći. Savjetu je potreban predstavnik privrede, imajući u vidu neophodnost jačanja veza između nauke i privrede. Za valjan rad Savjeta je neophodno da u njemu budu predstavnici svih šest oblasti nauka, navedenih u članu 7, kao i predstavnik CANU, prepoznate članom 8 kao specifičan subjekat koji ostvaruje NID. Na osnovu navedenog, dat je predlog nove formulacije stava 2 člana 19.</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 9:</u> Primjedba se djelimično prihvata, uz uvažavanje ravnomjerne zastupljenosti svih oblasti nauka i dominantnog stručnog članstva u Savjetu, ali se otvara mogućnost da bude više prestavnika privrede.</p>
		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 10:</u> Član 24, stav 1 Potrebno je preformulisati stav tako da bude u potpunosti jasno da li su svi članovi Komisije iz Ministarstva ili samo sekretar. Predlog: Sekretar Komisije treba da bude iz Ministarstva. Najmanje jedan član treba da bude lice koje nije zaposleno u Ministarstvu, a ima status eksperta za oblast nauka za koju se izdaje licenca, tj. nalazi se na Listi nezavisnih eksperata iz člana 14.</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10:</u> Trenutna formulacija ostavlja mogućnost za različita tumačenja po pitanju toga da li su ili ne svi članovi Komisije službenici Ministarstva. Imajući u vidu dalje navedena ovlaštenja Komisije, neophodan je ekspertski status barem jednog člana Komisije.</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 10:</u> Primjedba se prihvata na način što je definisano članstvo u Komisiji, koji čine dva predstavnika Ministarstva (član/ica i sekretar/tarka) i jedan član – nezavisni ekspert iz oblasti nauka za koju se izdaje licenca.</p>
		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 11:</u> Član 24, stav 2, tačke 3 i 6 Ukoliko se ne izmijeni trenutna definicija NI</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11:</u> U Obrazloženju primjedbe/predloga/sugestije 4 su obrazložene vjerovatne</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 11:</u> Djelimično se usvaja, jer je u pitanju redovno praćenje rada naučnoistraživačkih organizacija na osnovu dostavljenih izvještaja i posjeta</p>

		<p>programa (član 3), na način kako je predloženo u Primjedbi/predlogu/sugestiji 4, monitoring iz tačke 3 će biti veoma komplikovan i zahtjevan posao, i za Komisiju i za Organizaciju, a velike su šanse da se ne postigne željeni ishod.</p> <p>U redu je da Komisija vrši monitoring nad realizacijom NI programa (tačka 3), ukoliko se njegova definicija izmijeni na način kako je ovdje predloženo (Primjedba/predlog/sugestija 4) ili na neki sličan način.</p> <p>Negdje (u zakonu ili podzakonskom aktu?) treba propisati kako se vrši monitoring (u kojim periodima, na koji način...).</p> <p>Nije jasno o kojim "drugim poslovima" u vezi praćenja realizacije NI programa je riječ u tački 6.</p> <p>Predlog: Preformulisati tačku 6 na način da se odnosi na ovlaštenje Komisije da prati da li NI organizacija redovno (najmanje jednom godišnje) ažurira podatke u bazi podataka u okviru informacionog sistema (član 16, stav 2), što bi čak trebao da bude uslov za zadržavanje, odnosno "neoduzimanje" Licence.</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 12:</u> Član 24, stav 2, tačka 4 Razmotriti opravdanost opcije da se ova provjera sprovodi "najmanje jednom u dvije godine", umjesto "najmanje jednom godišnje".</p>	<p>poteškoće u praćenju realizacije kruto definisanih NI programa. Sa druge strane, veoma je bitno obezbijediti redovno ažuriranje podataka u bazi podataka u okviru informacionog sistema, za sve licencirane NI organizacije. Stoga je predložena izmjena sadržine tačke 6, i to sa jasnim isticanjem da se ove provjere vrše bar jednom godišnje. Na ovaj način se obezbjeđuju i aktuelnost baze podataka i valjani statistički podaci za oblast NID, koji su izuzetno značajni, prevashodno za aedkvatno praćenje i pomaganje razvoja NID u našoj državi, a ujedno su i međunarodna obaveza Crne Gore.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12:</u> Provjere Licenci svih NI organizacija na godišnjem nivou mogu predstavljati veoma obiman posao za Komisiju, koji nije neophodno obavljati. Osim toga, predložena formulacija omogućava sprovođenje provjere i jednom godišnje, pa i češće, ukoliko se ukaže potreba za tim.</p> <p>Realno, u petogodišnjem periodu važenja Licence, sasvim je dovoljno dva ili tri puta provjeriti da li NO organizacija uspunjava uslove iz člana 22, što neće biti previse opterećujuće ni za NI organizaciju, ni za Komisiju, a postiže se predloženom formulacijom. Bolje je to uraditi dva ili tri puta</p>	<p>na licu mjesta, ukoliko Komisija bude cijnila da je neophodno.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 12:</u> Primjedba se ne prihvata.</p> <p>Svrha godišnjih provjera je bliže upoznavanje sa radom naučnoistraživačke organizacije, statusom ljudskih resursa, ulaganja, ostvarenih naučnoistraživačkih rezultata, kao i prepoznavanje izazova u radu organizacije i njihovo blagovremeno adresiranje uz otvorenu mogućnost usklađivanja naučnoistraživačkog programa.</p>
--	--	---	--	---

		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 13:</u> Član 26, stav 1 Predlog: Brisati tačku 1 ili izmijeniti njenu sadržinu. Varijanta 1 (brisanje tačke 1): “Ministarstvo će oduzeti Licencu po službenoj dužnosti, na predlog Komisije, kada utvrdi da Organizacija ne ispunjava uslove iz člana 22 ovog zakona.” Varijanta 2 (izmjena sadržine tačke 1): “Ministarstvo će oduzeti Licencu po službenoj dužnosti, na predlog Komisije, kada utvrdi da Organizacija: - ne ažurira redovno (najmanje jednom godišnje) svoje podatke u bazi podataka u okviru informacionog sistema (član 16, stav 2), ili - ne ispunjava uslove iz člana 22 ovog zakona.</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 14:</u> Član 30 Predlog: “Izbor u naučno zvanje vrši se u skladu sa uslovima i kriterijumima za izbor u naučna zvanja. Na izbor u naučno zvanje na ustanovi visokog obrazovanja shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje oblast visokog obrazovanja i pratećih podzakonskih akata. Izbor u naučno zvanje lica koje nije zaposleno u ustanovi visokog obrazovanja, vrši se u ustanovi koja ima status univerziteta u Crnoj Gori, a u skladu sa stavom 2 ovog člana.</p>	<p>konkretno i temeljno, nego četiri ili pet puta površno i formalno.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13:</u> Tačka 1, čije brisanje je predloženo, je veoma restriktivna, a nije jednostavno utvrditi činjenično stanje kad je u pitanju (ne)obavljanje NID. Osim toga, postoje i opravdani slučajevi kad NI organizacija u nekom periodu ne može obavljati, odnosno ne obavlja NID, što ne znači da im smjesta treba oduzeti Licencu. Sa druge strane, kao što je navedeno u Obrazloženju primjedbe/predloga/sugestije 11, veoma je bitno obezbijediti redovno ažuriranje podataka u bazi podataka u okviru informacionog sistema, za sve licencirane NI organizacije. Stoga je predložena izmjena sadržine tačke 1. Lično se izjašnjavam za Varijantu 2, koja predstavlja jasan i jednostavan mehanizam, te pravni osnov da NI organizacije zaista imaju obavezu aktivnog učešća u kreiranju valjane baze podataka NID u Crnoj Gori, kao i u obezbjeđivanju kvalitetnih statističkih podataka Crne Gore, za oblast istraživanje i razvoj.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 14:</u> Predložena je izmjena člana 30, na način što je dodat novi stav (stav 1), u skladu sa ranije datim komentarom na član 18 (Primjedba/predlog/sugestija 8 i njeno obrazloženje), a preostali stavovi su preformulisani, da budu jezički precizniji, bez izmjene njihove suštine/sadržine.</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 13:</u> Primjedba se prihvata za varijantu 2.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 14:</u> Primjedba se prihvata.</p>
--	--	---	--	--

		<p>Postupak za izbor, odnosno reizbor u naučno zvanje, pokreće se na zahtjev Organizacije ili lica koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom.”</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 15:</u> Član 31, stav 1 Predlog izmjene stava 1, u dvije varijante: Varijanta 1 “Saradnik u istraživanju je lice koje se bira na osnovu javnog konkursa, u skladu sa statutom Organizacije, radi angažovanja na naučnoistraživačkom programu ili projektu. Saradnik u istraživanju mora imati završene master ili integrisane studije obima najmanje 300 ECTS, a u roku od najviše godinu dana nakon zasnivanja radnog odnosa mora upisati doktorske studije, ukoliko prilikom zasnivanja radnog odnosa nije imao status doktoranda ili doktora nauka.” Varijanta 2 “Saradnik u istraživanju je lice koje se bira na osnovu javnog konkursa, u skladu sa statutom Organizacije, radi angažovanja na naučnoistraživačkom programu ili projektu. i može biti: - student postdiplomskih master studija koji je završio dodiplomske studije obima najmanje 180 ECTS; - lice koje je steklo zvanje master, do sticanja statusa studenta doktorskih studija, u roku od najduže godinu dana; - student doktorskih studija; - lice koje je steklo zvanje doktor nauka.”</p>	<p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 15:</u> Varijanta 1 – Isti predlog je dat za saradnika u nastavi, u sklopu primjedbi, predloga i sugestija na Nacrt zakona o visokom obrazovanju, koji je na javnoj raspravi istovremeno kad i Nacrt zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti. Što se tiče saradnika u nastavi, smatram da je prerano da ima taj status prije nego što završi master studije obima 300 ECTS, a pogotovo je prerano da to bude sa diplomom od svega 180 ECTS, budući da sa tom diplomom ne može biti nastavnik ni u osnovnoj ni u srednjoj školi. Na isti način razmišljam i kad je u pitanju saradnik u istraživanju. Osim toga, teško možemo očekivati kvalitet na oba polja od lica koje je istovremeno full-time student master studija i zaposleni sa punim radnim vremenom. Dozvolimo im da završe svoje studije, u trajanju od 300 ECTS, pa ih potom angažujemo i u procesu visokog obrazovanja i u naučnoistraživačkoj djelatnosti. Sa druge strane, član 28 omogućava obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti i licima sa stečenih 180 ECTS, tako da oni nisu u potpunosti izostavljeni/isključeni, samo neće moći da imaju status saradnika u istraživanju. Varijanta 2 – Data je kao alternativa, ukoliko šira zajednica zaključi da je ipak neophodno omogućiti i studentima master studija da imaju status saradnika u istraživanju. U obje varijante je eliminisana minimalna prosječna ocjena, kao uslov za sticanje statusa saradnika u istraživanju. Smatram da za ovu poziciju to nije neophodnan uslov u opštem slučaju, a ukoliko je za konkretni projekat/program neophodno da saradnik u istraživanju ima određenu prosječnu ocjenu, to</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 15:</u> Primjedba se djelimično prihvata, uz izmjene kako je naznačeno u nastavku.</p> <p>Usvaja se predlog za brisanje prosjeka, kao uslova za izbor saradnika u istraživanju. Nadalje, ovaj član se formuliše na način da odredi koja lica se mogu baviti istraživanjem, a na osnovu čega stiču status istraživača, odnosno saradnika u istraživanju. S tim u vezi, u ovom članu su prepoznata lica koja stiču status mlađeg saradnika u istraživanju, saradnika u istraživanju, višeg saradnika u istraživanju, kao i saradnika u istraživanju-postdoktoranda, a u skladu sa diferencijacijom između istraživača u pogledu iskustva i stepena naučnih kompetencija.</p>
--	--	---	--	--

		<p><u>Primjedba/predlog/sugestija 16:</u> Član 34 Razmotriti mogućnost da se: 1/ zadrži raniji naziv nagrade iz tačke 2 stava 1: "najuspješnijem mladom naučniku do 30 godina života"; 2/ za svaku od navedenih nagrada omogući dodjela u (bar) dvije kategorije, po oblastima nauka: - kategorija 1 - prirodno-matematičke, tehničko-tehnološke, medicinske i poljoprivredne, i - kategorija 2 - društvene i humanističke nauke.</p> <p><u>Primjedba/predlog/sugestija 17:</u> Član 38 Budući da poreske olakšice ne mogu biti regulisane samo ovim zakonom, neophodno je</p>	<p>može biti zahtijevano uslovima datog projekta/programa. Ukolio, pak, šira zajednica procijeni da je neophodno uvesti i taj uslov za saradnika u istraživanju, treba ga formulirati na način da se zahtijeva ne prosječna ocjena B (8.50) za prethodno završen ciklus visokog obrazovanja (npr. samo prosjek sa master studija za doktorande), već indeks uspješnosti za cjelokupno završeno visoko obrazovanje kandidata, tj. da se kao kriterijum postavi odnos prosječne ocjene za sve prethodno stečene ECTS kredite i ukupne dužine studiranja kandidata. Naime, nije korektno upoređivati prosječne ocjene stečene na jednogodišnjim master studijama, dvogodišnjim master studijama ili petogodišnjim integrisanim studijama. Takođe nije korektno upoređivati prosječnu ocjenu nekoga ko je dvogodišnje master studije završio za dvije ili tri godine, sa prosječnom ocjenom nekoga ko ih je završio za pet ili šest godina.</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 16:</u> 1/ Lijepo je isticati afirmaciju mladih ljudi, u vremenu kad se borimo da ih zadržimo u Crnoj Gori. Lijepo je da se čuje/vidi ta riječ "mladi", čak i kad je navedeno ograničenje godina. 2/ Iskustvo pokazuje da oblasti nauka često nisu međusobno uporedive kad su u pitanju neki kvantitativni parametri, koji se uzimaju u obzir pri dodjeli nagrada, tako da je pravedno razdvojiti ih i dodjeljivati nagrade po oblastima (za svih šest oblasti) ili bar po grupama oblasti (kako je navedeno u predlogu).</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 17:</u> Resorno ministarstvo, nadležno za poslove nauke, i subjekti NID su u prethodnom periodu iskusili niz nelogičnosti i poteškoća u</p>	<p><u>Odgovor na primjedbu 16:</u> Primjedba se usvaja.</p> <p>Jedina odrednica koja je izmijenjena jeste starosna dob mladog naučnika, a to je 35 godina života, na predlog Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost.</p> <p><u>Odgovor na primjedbu 17:</u> Predmetna odredba će tokom procesa usaglašavanja teksta po osnovu mišljenja nadležnih institucija, u konkretnom</p>
--	--	--	---	---

	<p>usaglasiti ga sa ostalim propisima koji regulišu ovu oblast, kako bi:</p> <p>- ono što piše u Zakonu o NID bilo ostvarivo, da subjekti NID ne budu dovedeni u zabludu, odnosno da se ne suočavaju sa poteškoćama i/ili nemogućnošću realizacije odredbi Zakona o NID, zato što nije kompatibilan sa ostalim propisima;</p> <p>- ono što piše u drugim propisima korespondiralo različitim potrebama NID, kako subjekti NID ne bi bili u međusobno nepravednom položaju.</p>	<p>vezi sa oslobađanjem od plaćanja poreza i carine, diktiranih drugim propisima, poput toga da samo oprema za potrebe NID koja se nabavlja u sklopu međunarodnih projekata može biti oslobođena plaćanja poreza i/ili carine, dok to ne važi za opremu koja se nabavlja u sklopu nacionalnih projekata ili od sopstvenih sredstava subjekta NID. Ovakav različit tretman nije ni pravedan, ni logičan, te ga ne treba dozvoliti/omogućiti, tim prije što gotovo sva oprema i materijali za potrebe NID moraju biti uvezeni, jer ih uopšte nema na crnogorskom tržištu. Mogućnost oslobađanja od plaćanja poreza i carine pri nabavci opreme za potrebe NID ne treba da zavisi od izvora novca kojim se plaća ta oprema. Radi se o opremi za potrebe NID i to treba da bude osnov za oslobađanje od plaćanja poreza i carine, a ne način finansiranja, odnos izvor finansija za njenu nabavku.</p>	<p>slučaju organa nadležnog za poslove finansija, biti naknadno utvrđena.</p>
--	--	--	---

Nakon završene Javne rasprave, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je razmotrilo sve pristigle primjedbe, predloge i sugestije i sačinilo Izvještaj o sprovedenoj Javnoj raspravi koji se objavljuje na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, i portalu e-uprave.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 27. novembar 2024. godine.

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu Zakona: Direktorat za naučnoistraživačku djelatnost.

mr Marica Melović
generalna direktorica za naučnoistraživačku djelatnost